

KONINKLIJKE
STAALFEDERATIE

**POSITION PAPER:
BEHOUD LEVEL PLAYING FIELD STAAL- EN
METAALSECTOR**

1. Wie is de Koninklijke Staalfederatie?

De Koninklijke Staalfederatie, opgericht in 1919, is het platform voor handelaren in staal en metaal en haar stakeholders en huisvest ruim 50 lid ondernemingen die op diens beurt ruim 20.000 Nederlandse staal en metaalverwerkende bedrijven bedienen. Zodoende vertegenwoordigd de vereniging een jaarlijkse omzet van ten minste € x miljard, ruim x.xxx vaste werknemers en een representatief deel van de markt.

De Koninklijke Staalfederatie behartigt de collectieve belangen van haar leden en treedt hierbij op als gesprekspartner naar de nationale en internationale overheden en instituten en onderhoudt overige relaties. Daarnaast voorziet de Staalfederatie haar leden van informatie en kennis in de breedste zin en heeft zij tevens tot doel kennis uit te wisselen en te vergroten.

Hiertoe biedt zij zelf opleidingen aan en opent zij voor haar leden de deuren bij andere opleidingsaanbieders.

De Staalfederatie staat daarnaast, maar niet uitsluitend, voor het verminderen van de CO2 lasten, de verbetering van logistiek en innovatie in de sector te bevorderen.

Dit wordt gerealiseerd door gerichte kennisoverdracht, belangenbehartiging, afstemming met stakeholders als ook (mede)financiering en begeleiding van projecten. Om die reden staan de vier kernthema's Duurzaamheid, Digitalisering, Logistiek en Personeel centraal.

De visie van de Koninklijke Staalfederatie is om als toonaangevende brancheorganisatie te functioneren, waardoor de aangesloten bedrijven en haar ketenpartners, hun specialistische rol optimaal kunnen vervullen in de staal- en metaalindustrie.

2. Samenvatting

Binnen dit paper wordt de wisselvalligheid van de Nederlandse Rijksoverheid centraal gezet en daarmee de risico's die dat met zich mee brengt als het gaat over het voortbestaan van het gunstige vestigingsklimaat voor de Nederlandse (maak)industrie. Onder de Nederlandse (maak)industrie wordt niet allen de producerende bedrijven verstaan, maar ook zeker de toeleverende bedrijven die onderdeel uitmaken van totale productie- en toeleverketen.

Door een beweging te initiëren en het bewustzijn te creëren van de importantie van de Nederlandse (maak)industrie beoogt de Staalfederatie met haar ketenpartners, Nederland als dusdanig te positioneren opdat het ook in toekomst wordt gezien als gunstig vestigingsklimaat voor de Nederlandse (maak)industrie en een significante bijdrage levert aan de werkgelegenheid en economische groei.

Om dit te bewerkstelligen roept de Koninklijke Staalfederatie de Rijksoverheid op, om zich te scharen achter haar eigen missie, t.w.: *De Rijksoverheid werkt aan een rechtvaardige, ondernemende en duurzame samenleving. In onze democratische rechtsstaat is het belangrijk dat mensen en maatschappelijke organisaties zich in vrijheid en veiligheid kunnen ontplooiën. Daarvoor zijn keuzes nodig, in Nederland, in Europa, in de wereld. De Rijksoverheid weegt belangen tegen elkaar af, investeert in de toekomst en treedt op als dat nodig is. Dat doet zij met hart voor de publieke zaak, integer en met kennis van zaken*¹

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/rijksoverheid/taken-van-de-rijksoverheid#:~:text=Missie%20Rijksoverheid&text=Die%20luidt%3A%20'De%20Rijksoverheid%20werkt,rechtvaardige%2C%20ondernemende%20en%20duurzame%20samenleving.>

3. Aanleiding

In de afgelopen jaren hebben Europese staalgebruikers de kosten moeten dragen van recordhoge prijzen en een tekort aan aanbod voor hun productie. Dit ondanks een veel lagere vraag vanuit bepaalde belangrijke industriële sectoren.

Terwijl staalproducenten voorspelden dat de ongekende prijzen in de eerste helft van 2021 aanzienlijk zouden dalen, bleven ze in plaats daarvan het hele jaar en tot ver in 2022 hoog. De aanhoudende oorlog tussen Oekraïne en Rusland zorgt tevens voor onzekerheid over de continuïteit van productie.

Daarnaast heeft het handelen van de Europese Unie in de afgelopen jaren geleid tot kostenverhogende maatregelen van de Nederlandse metaalketen. Diverse lidstaten binnen de Europese Unie interpreteren wet- en regelgeving op verschillende wijzen. Dit heeft als gevolg dat er ook uiteenlopend geacteerd wordt. Het afwijkend acteren als gevolg van een andere interpretatie van wet- en regelgeving werkt een ongelijk speelveld op Europees niveau in de arm.

Tenslotte zorgt het uitblijven voor een financiële tegemoetkoming, voor de exponentieel gestegen energiekosten voor de (MKB) bedrijven met een hoog energieverbruik, ervoor dat bedrijven als bv de aluminiumsmelterij Aldel in Delfzijl, als ook het metaalrecyclingbedrijf Purified Metal Company haar deuren heeft moeten sluiten. Omringende landen, als bijvoorbeeld Duitsland voorzien substantieel meer in een financiële tegemoetkoming waardoor ook hier een ongelijke speelveld op Europees niveau wordt gefaciliteerd.

4. Knelpunten / aandachtsgebieden

- De door de Europese Unie in het leven geroepen regelgeving dienen om de Europese fabrikanten te beschermen, maar werken belemmerend als het gaat om de Nederlandse (Maak)industrie;
- Door deze regelgeving maakt de (Nederlandse) staal-/metaalhandel zich zorgen over het voortbestaan van haar achterban/klanten (Nederlandse Maakindustrie). Dit enerzijds vanwege materiaalbeschikbaarheid en daaropvolgend de recordhoogten van materiaalprijzen. Uiteindelijk kunnen deze factoren leiden tot lagere productievolumes en uiteindelijk tot faillissementen;
- Dergelijke faillissementen hebben op diens beurt weer invloed op de afzetmarkt van de toeleverketen waardoor de “spoeling” van de (Maak)industrie in Nederland afneemt;
- In de laatste 50 jaar is de productiecapaciteit van de in Europa gevestigde staal-/metaalproducenten enkel afgenomen (zie afbeelding), daar waar de consumptiebehoefte van de (maak)industrie in Nederland (en Europa) daarentegen juist is toegenomen. Met het oog op de stijgende consumptiebehoefte als ook investeringen in Defensie en de energietransitie zal de behoefte aan materialen, waaronder staal en metalen maar ook andere producten als chips, enkel toenemen.
Indien hier niet op geanticipeerd wordt, zal de maakindustrie (en haar keten) meer en meer afhankelijkheid worden van landen als China als ook andere Aziatische landen.
- Vanwege de stijgende consumptiebehoefte in Europa, zal er meer productie bedoeld en bestemd (bestempeld) moeten zijn voor de Europese markt en niet geëxporteerd worden naar bv het Midden-Oosten zoals nu het geval is.
- Doordat de productiecapaciteit in Europa is afgenomen, maar de consumptiebehoefte enkel is gestegen, is er een vacuüm ontstaan tussen vraag en aanbod. Nederlandse ondernemingen zijn genoodzaakt hun producten van buiten Europa te importeren omdat specifieke producten gewoonweg niet in Europa geproduceerd worden en dat terwijl er een enorme vraag is naar deze

producten. Dit betreft onder andere producten die noodzakelijk zijn voor het transport en de opslag van medische gassen als ook voor de voedingsmiddelenindustrie. Producten die ook noodzakelijk zijn gebleken gedurende de COVID periode.

- Bedrijven, zowel Nederlandse als Europese, hebben jarenlang naar eer en geweten gehandeld (geïmporteerd), handel tijdelijk stilgelegd vanwege onderzoeken om later, na groen licht te hebben gekregen, weer opnieuw te starten. Helaas betaald men daar nu de prijs voor. Met terugwerkende kracht worden bedrijven geconfronteerd met het heffingen omdat zogenaamde omzeiling zou hebben plaatsgevonden.
- Het is niet aan de Koninklijke Staalfederatie om zich inhoudelijk in deze kwestie te mengen. Het is echter wel haar rol om misstanden aan te kaarten als het gaat om de verschillende interpretatie van wet- en regelgeving door de verschillende EU-lidstaten en de gevolgen die dat met zich meebrengt.
- De heffingen betreffen vele miljoenen euro's. Gelden die bedrijven of niet hebben of voorkomen dat er geïnvesteerd kan worden. Bedrijven kunnen hierdoor omvallen of niet investeren in bijvoorbeeld groene energie, innovatie en/of personeel. Dit in tegenstelling tot andere EU-lidstaten.
- In omringende landen speelt dezelfde problematiek, maar worden rapporten als ook wet- en regelgeving anders geïnterpreteerd. Dit heeft er daartoe geleid dat er wel heffingen zijn uitgevraagd, ook zijn betaald, maar vanwege onduidelijkheid over hoe wet- en regelgeving geïnterpreteerd moet worden, de heffingen weer zijn terugbetaald aan de bedrijven. Bij deze bedrijven ontstaat dus wel financiële ruimte om te investeren.
- De vraag rijst dan ook waarom de Nederlandse Rijksoverheid stellig vasthoudt aan haar eigen interpretatie en niet op gelijke wijze acteert als omringende EU-lidstaten. Een dergelijke standvastigheid van de Rijksoverheid zorgt ervoor bedrijven genoodzaakt zijn maatregelen te nemen om bijvoorbeeld financieel te kunnen voorzien in toekomstige heffingen. Dit heeft als gevolg dat zij zichzelf uit het Europese speelveld (inclusief Nederland zelf) speelt.
- Dit sluit tevens aan met de genoodzaakte verhogingen van producten die bedrijven moeten doorvoeren vanwege de extreem gestegen energieprijzen. In omringende landen wordt voorzien in een tegemoetkoming van de gestegen energiekosten. De Nederlandse steun van ca 835 mln euro verbleekt bijvoorbeeld bij de 27,5 mld van Duitsland. Ook de kostprijs van producten van Nederlandse bedrijven zal daardoor verhoogt worden. De tegenstrijdigheid van het handelingsperspectief van de verschillende EU-lidstaten werkt een ongelijk speelveld in de arm.
- Dit zal op den duur resulteren in dat Nederland niet meer gezien wordt als gunstig vestigingsklimaat voor de maakindustrie;
- Zodoende bedreigt dit ook de positie van de Nederlandse staal-/metaalhandel op zowel nationaal als internationaal gebied;
- Nederland dient competitief te blijven op de wereldmarkt. Het Europese protectionisme en bijbehorende regelgeving belet dit. Deze regelgeving leidt enerzijds, op specifieke gebieden, tot het behoud van banen, maar anderzijds gaan er veel banen verloren;
- Bovengenoemde knelpunten waren reeds van toepassing voordat de oorlog tussen Oekraïne en Rusland ontstond. Dergelijke ontwikkelingen en opgelegde sancties op de invoer van bijvoorbeeld staal uit Rusland en Wit-Rusland en het verlies van de Oekraïense productie en de extreem gestegen energieprijzen hebben gevolgen voor de Europese markt en versterken de noodzaak om minder afhankelijk te zijn en hebben een significante invloed op bovengenoemde knelpunten.

5. Beoogd doel / Resultaat

Het uiteindelijke doel dient te zijn dat marktnevenwichtigheden in zowel in Nederland als Europa aanpak worden, er een gelijk speelveld blijft bestaan op Europees niveau opdat Nederland ook in de toekomst haar gunstige vestigingsklimaat de (maak)industrie behoud en een significante bijdrage levert aan de werkgelegenheid en economische groei.

De Koninklijke Staalfederatie ziet een rol weggelegd voor de Rijksoverheid om op te komen voor haar Nederlandse industrie en woord bij daad te voegen als het gaat om de missie van de Rijksoverheid.

6. Interne noot

Welke aantallen kunnen we noemen?

- Percentage productieverlies (korte, middellange en lange termijn)
- Percentage faillissementen (korte, middellange en lange termijn)
- Percentage afname werkgelegenheid (korte, middellange en lange termijn)
- Percentage economische groei (korte, middellange en lange termijn)

En/Of

- Productieverlies in mln (korte, middellange en lange termijn)
- Faillissementen in aantallen (moeten we ook weten aantal nu, bij benadering) (korte, middellange en lange termijn)
- Afname werkgelegenheid in aantallen (moeten we ook aantal nu weten, bij benadering) (korte, middellange en lange termijn)
- Economische groei in mln (korte, middellange en lange termijn)

